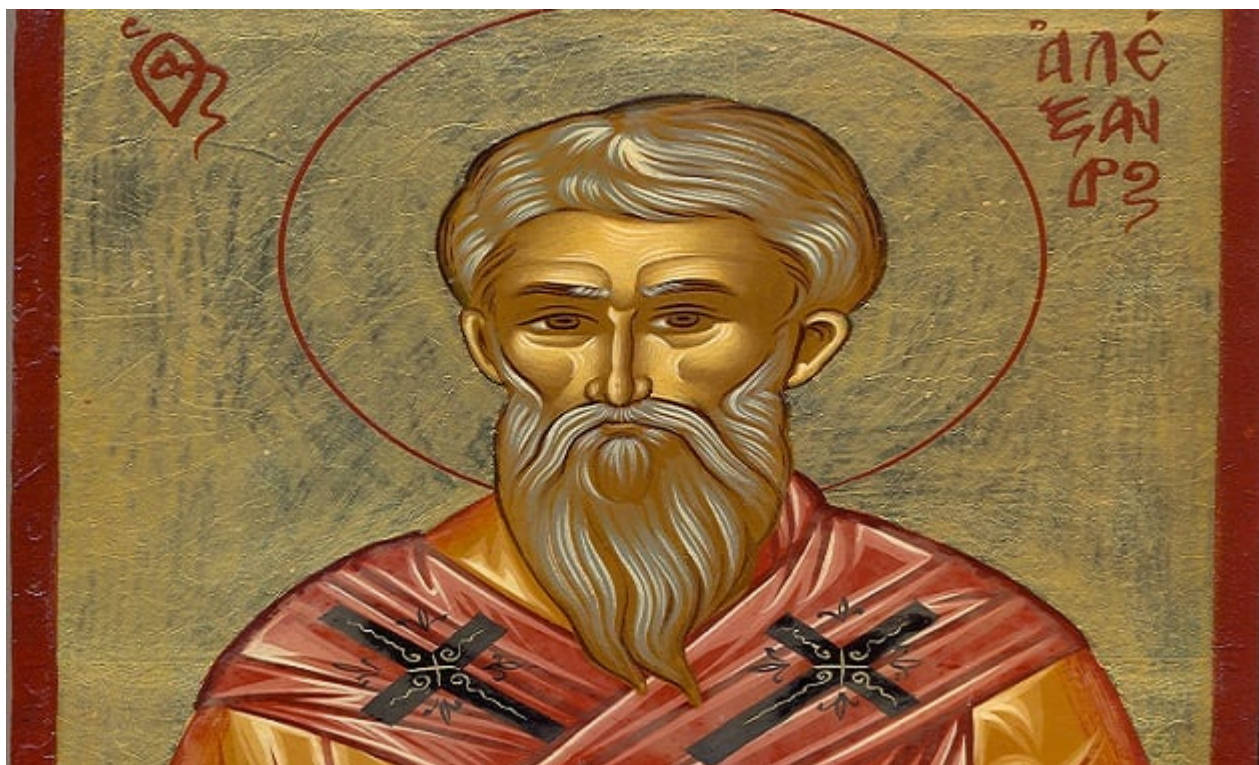

Άγιος Αλέξανδρος, αρχιεπ. Κωνσταν-τινουπόλεως

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σήμερα η Εκκλησία εορτάζει και τιμά την ιερή μνήμη του αγίου Αλεξάνδρου αρχιεπισκόπου Κωνσταν-τινουπόλεως. Ο άγιος Αλέξανδρος έζησε στα χρόνια του πρώτου χριστιανού αυτοκράτορα, του Μεγάλου Κωνσταντίνου. Είναι από τους ιερούς Πατέρες της πρώ-της Οικουμενικής Συνόδου, που το 325 στη Νίκαια κα-ταδίκασαν την αίρεση του Αρείου. Αρχιεπίσκοπος τότε Κωνσταντινουπόλεως ήταν ο άγιος Μητροφάνης, αλλ' επειδή ήταν πολύ γέρος και άρρωστος, στη Σύνοδο τον αντιπροσώπευε ο Αλέξανδρος, που ήταν ακόμα πρεσβύτερος. Πολλές φορές για διαφόρους λόγους τους επισκόπους στις ιερές Συνόδους αντιπροσώπευαν πρεσβύτεροι.

Ο άγιος Αλέξανδρος ήταν πραγματικά θεοπρόβλητος Ιεράρχης της Εκκλησίας. Μετά τη Σύνοδο και την καταδίκη του Αρείου, Άγγελος Κυρίου εμφανίστη-κε στο γέροντα αρχιεπίσκοπο Μητροφάνη και του αποκάλυψε τη βουλή του Θεού. Τον βεβαίωσε πρώτα για τον επάξιο τρόπο, με τον οποίο ο πρεσβύτερος Αλέξαν-δρος τον αντιπροσώπευσε στη Σύνοδο, κι ύστερα του είπε πως αυτός θα ήταν ο διάδοχός του στον αρχιεπισκοπικό θρόνο. Αυτό έγινε γνωστό και πραγματικά, όταν ύστερα από λίγο καιρό κοιμήθηκε ο αρχιεπίσκο-πος Μητροφάνης, ο Αλέξανδρος εξελέγη και τον δια-δέχθηκε στον αρχιεπισκοπικό θρόνο. Ο Θεός ξέρει τους ανθρώπους; του και τους καλεί στον κατάλληλο καιρό.

Η πρώτη Οικουμενική Σύνοδος καταδίκασε την αί-ρεση του Αρείου, αλλά η αναταραχή στην Εκκλησία δεν είχε καταπαύσει. Και μέχρι σήμερα ακόμα η αναταραχή δεν κατέπαυσε. Η αρειανική αίρεση είναι η ρίζα όλων των αιρέσεων, κάποιες από τις οποίες μέχρι και σήμερα ταλαιπωρούν την Εκκλησία. Τέτοια είναι η αί-ρεση του χιλιασμού ή των Μαρτύρων του Ιεχωβά. Όπως ο Άρειος, έτσι και οι χιλιαστές αρνούνται την θεότητα του Ιησού Χριστού. «Ην ποτέ ότε ουκ ην» έλεγε ο Άρειος για τον Ιησού Χριστό, δηλαδή ήταν καιρός που δεν υπήρχε ο Υιός, αλλά έγινε ύστερα, ότι δηλαδή ο Υιός είναι κτίσμα. Το ίδιο λένε κι οι χιλιαστές.

Ο άγιος Αλέξανδρος όχι μόνο στη Σύνοδο κατα-πολέμησε την αίρεση, αλλά και ύστερα, ως αρχιεπίσκο-πος Κωνσταντινουπόλεως. Ο διάδοχος του Μεγάλου Κωνσταντίνου ήταν φιλοαρειανός και οι ορθόδοξοι επί-σκοποι είχαν τώρα να αντιμετωπίσουν όχι μόνο την αί-ρεση, αλλά και την πολιτική εξουσία, που συμπαθούσε και βοηθούσε την αίρεση. Όχι μόνο στους αρχαίους διωγμούς, αλλά

και ύστερα η Εκκλησία πολλές φορές βρέθηκε αντιμέτωπη με την πολιτική εξουσία στα ίδια τα χριστιανικά κράτη. Είτε οι πλανεμένες αντιλήψεις των αρχόντων της πολιτείας είτε τα πολιτικά τους συμ-φέροντα πολλές φορές τους φέρνουν σε αντίθεση με την πίστη και την τάξη της Εκκλησίας.

Ο γιός του Μεγάλου Κωνσταντίνου, Κωνσταντίνος κι αυτός λεγόμενος και διάδοχος στο θρόνο, ήταν λοι-πόν αρειανόφιλος. Ο Άρειος μετά τη Σύνοδο υποκρι-νόταν τον ορθόδοξο και ζητούσε να έχει κοινωνία με τους κανονικούς επισκόπους της Εκκλησίας. Με την υποκρισία λοιπόν και με την υποστήριξη του αυτοκράτορα ο Άρειος πίεζε τους επισκόπους. Αλλά ο άγιος Αλέξανδρος με κανέναν τρόπο δεν τον δεχότανε σε εκκλησιαστική κοινωνία, δηλαδή να λειτουργήσουν μαζί. Σε τέτοιες δύσκολες στιγμές, κριτήριο είναι η Λειτουργ-γία και η Θεία Κοινωνία. Με τους αιρετικούς μπορεί να έχουμε συνεργασία και κοινωνικές σχέσεις, αλλά ποτέ δεν λειτουργούμε και δεν κοινωνούμε μαζί.

Ο Άρειος είχε κακό τέλος στα χρόνια εκείνα, που αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ήταν ο άγιος Αλέ-ξανδρος. Εκείνος έφυγε, αλλά το κακό που έκαμε στην Εκκλησία έμεινε και μέχρι τώρα τροφοδοτεί κάθε αί-ρεση. Κι ο άγιος Αλέξανδρος, ως άνθρωπος, έφυγε κι εκείνος, αλλ' άφησε στην Εκκλησία την εικόνα του αγίου του Θεού, του υπερασπιστή της Ορθοδοξίας και του φύλακα των αποστολικών παραδόσεων. Και μέσα στη Σύνοδο, ως εκπρόσωπος του γέροντα αρχιεπισκόπου Μητροφάνη, κι ύστερα από τη Σύνοδο στάθηκε πι-στός φρουρός και υπερασπιστής των αποφάσεων της Συνόδου και της παράδοσης και κληρονομιάς των αγίων Αποστόλων. Αμήν.

(+Μητροπ. Κοζάνης Διονυσίου, *Εικόνες έμψυχοι*, εκδ. Αποστ. Διακονία, σ. 430-432)